

Bruxelles, den 29. april 2019
(OR. en)

8754/19

JEUN 62
SOC 329
EMPL 244
EDUC 220
SUSTDEV 73
DIGIT 84

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	8658/1/19 REV1
Vedr.:	Udkast til Rådets konklusioner om unge og fremtidens arbejde - Vedtagelse

Vedlagt følger til delegationerne udkastet til Rådets konklusioner om unge og fremtidens arbejde som godkendt på mødet i Ungdomsgruppen den 16. april 2019.

De Faste Repræsentanternes Komité opfordres derfor til at bekræfte den enighed, der er opnået i Ungdomsgruppen om vedlagte tekst, og forelægge den for Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 22.-23. maj 2019 med henblik på vedtagelse og efterfølgende offentliggørelse i EU-Tidende.

Unge og fremtidens arbejde – Udkast til Rådets konklusioner –

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING:

1. EU-strategien for unge 2019-2027 anerkender, at unge konstruerer deres eget liv, bidrager til positive ændringer i samfundet og beriger EU's ambitioner, og at ungdomspolitikken kan bidrage til at skabe et rum, hvor unge kan udnytte muligheder og forholde sig til europæiske værdier. I lyset af det foranderlige beskæftigelseslandskab bør Den Europæiske Union støtte unges personlige udvikling og vækst i retning af selvstændighed, opbygge deres modstandsdygtighed og udstyre dem med de nødvendige ressourcer til at deltage i samfundet og derved bidrage til afskaffelse af ungdomsfattigdom og enhver form for forskelsbehandling samt til fremme af social inklusion.
2. "Fremtidens arbejde" er et paraplybegreb, der beskriver udviklingen i job på mellemlang til lang sigt under påvirkning af visse tendenser. I en mangfoldig EU-ungdomskontekst er "fremtidens arbejde" bl.a. drevet af:
 - a) Demografisk ændring i den forstand, at EU's voksende økonomiske ældrekvote vil medføre et pres på dem, der træder ind på arbejdsmarkedet, for at øge produktiviteten for at kompensere for, at en erfaren arbejdsstyrke går på pension, og ligeledes for at bidrage til at dække de øgede sociale udgifter, der også skyldes flere ældre. Mens denne udvikling åbner op for muligheder i plejesektoren, kan den også kræve dialog om spørgsmål om retfærdighed mellem generationerne.

- b) Fremskridt inden for teknologi og innovation, der også støttes af EU's initiativer vedrørende det digitale indre marked og forskning og udvikling, forventes at medføre øget brug af digital teknologi i økonomien og gøre visse job overflødige, mens der kan opstå beskæftigelsesmuligheder på andre økonomiske områder. For at drage fordel af en sådan omstilling skal alle unge europæere, herunder unge med færre muligheder, have adgang til inkluderende formel og ikkeformel uddannelse af høj kvalitet, der vil forbedre alle deres færdigheder og kompetencer.
- c) Efterspørgsel efter et højere niveau af færdigheder og kompetencer på arbejdsmarkedet. Det er allerede svært for arbejdsgiverne at besætte ledige stillinger på højere og mellemhøjt niveau, og samtidig omfatter arbejdsstyrken tre gange flere lavtuddannede, end der er ledige stillinger inden for manuelt arbejde¹. Da efterspørgslen efter lavtuddannede arbejdstagere fortsat er faldende, om end i varierende grad i medlemsstaterne, vil unge, der træder ind på arbejdsmarkedet, have behov for et højere uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveau, der giver dem de nøglekompetencer for livslang læring samt specifikke digitale, erhvervsmæssige og personlige færdigheder og kompetencer, der skal hjælpe dem med at håndtere deres forskellige fremtidige karriereforløb.
- d) Behovet for at imødegå klimaændringer, hvor EU's ambitioner om omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi kan skabe øget efterspørgsel på arbejdsmarkedet efter færdigheder og kompetencer, der kræves i sektorer som f.eks. vedvarende energi, miljømæssigt bæredygtig bygge- og anlægsvirksomhed og retrofitting eller bæredygtigt landbrug.
- e) Stigning i globale værdikæder, hvor produktionen af varer og tjenesteydelser er spredt over flere kontinenter. Processen lettes yderligere af fremkomsten af nye beskæftigelsesformer, der f.eks. følger af platformsøkonomien, som påvirker det traditionelle forhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager, udviklingen af arbejdsmarkedet og beskæftigelseslovgivningen. Udfordringer såsom indkomstusikkerhed, manglende social beskyttelse, fattigdom blandt personer i arbejde, usikre arbejdsvilkår og chikane på arbejdspladsen skal tackles.

¹ Eurostat (2018) EU's arbejdsstyrkeundersøgelse.

3. Unge i Den Europæiske Union har tendens til at anskue deres fremtidige arbejdsliv med frygt eller usikkerhed². Tilstedeværelsen af sådanne bekymringer kan, især hvis de ledsages af jobafslag, problemer med kvaliteten af jobmatchning, usikre arbejdsvilkår eller socialt pres for at finde eller beholde et job, påvirke unges følelsesmæssige tilstand negativt, hvilket potentielt også kan medføre psykiske og fysiske helbredsproblemer eller voksende bekymring blandt unge europæere³.
4. De nuværende erfaringer med nye beskæftigelsesformer peger på, at der i fremtiden kan ske en stigning i mere fleksible former for indgåelse af kontrakter med arbejdstagere, hvilket potentielt har positive virkninger for arbejdsstyrkens fordeling og den personlige trivsel for dem, der vælger en freelancelivsstil. Mens sådanne job oftest tages af unge, navnlig unge med færre muligheder, er der omvendt en øget risiko for at blive fanget i midlertidige job med lav indkomst og med ringe social sikring og lille sandsynlighed for faglig udvikling.
5. Et solidt grundlag af færdigheder og kompetencer og passende vejledning, der understøttes af god viden om færdigheder og fleksible og lydhøre uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer af høj kvalitet, herunder fremme af livslang læring, kan hjælpe unge med at skabe vellykkede overgange til og på arbejdsmarkedet og opbygge berigende karrierer.
6. I forbindelse med sikring af et solidt kognitivt grundlag er det en forudsætning i fremtidens arbejdsmiljø at fremme erhvervelse af færdigheder og kompetencer, der muliggør en effektiv brug og forståelse af teknologi. Disse færdigheder og kompetencer bør ikke kun være fokuseret på at beherske nye teknologier, men også på at forstå, hvordan de kan bidrage til at påvirke samfundet. Når unge europæere vil styrke deres evner for på effektiv vis at drage fordel af arbejdets ændrede karakter, bør de også udstyres med nøglekompetencer, der omfatter bløde kompetencer, bl.a. problemløsning, kommunikation, iværksætterevne, kritisk tænkning, kreativ tænkning, præsentation af sig selv, selvudfoldelse og forhandling.

² Den Internationale Arbejdsorganisation (2018), Addressing the situation and aspirations of youth, Prepared for the 2nd Meeting of the Global Commission on the Future of Work.

³ Structured Dialogue Cycle VI Thematic report on Youth Goal no. 5 Mental Health and Wellbeing (2018).

7. Den europæiske søjle for sociale rettigheder fastsætter enhver ret til *"rettidig og personligt tilpasset hjælp til at forbedre sine muligheder for beskæftigelse eller selvstændig virksomhed. Det omfatter retten til støtte til jobsøgning, kurser og omskoling. Enhver har ret til at overføre sociale rettigheder og uddannelsesrettigheder i forbindelse med jobskift"* og også *"til rimelig og lige behandling med hensyn til arbejdsforhold, adgang til social beskyttelse og uddannelse"*. Som forberedelse på fremtidens arbejde er det derfor afgørende, at *"[u]nge har ret til fortsat uddannelse, en læreplads, et praktikophold eller et godt jobtilbud inden 4 måneder efter, at de er blevet arbejdsløse"*⁴.
8. De europæiske unges synspunkter om og vision for arbejdsrelaterede spørgsmål som afspejlet i ungdomsmålene, navnlig nr. 7, "Godt arbejde til alle", er indarbejdet i EU-strategien for unge 2019-2027 og den ledsagende arbejdsplan 2019-2021.

UNDERSTREGER FØLGENDE:

9. Kommende generationer af unge europæere vil træde ind i et arbejdslandskab fyldt med muligheder og udfordringer i en global kontekst, hvor EU vil stræbe efter at forbedre borgernes livskvalitet og dermed styrke sin økonomiske konkurrenceevne, arbejdsproduktivitet og arbejdsstyrkes færdigheder og kompetencer samt sikre, at unges mål, forventninger og ambitioner kan indfries.
10. Arbejdets ændrede karakter kan have en positiv indvirkning på unge europæeres og kommende generationers liv. Samtidig er det nødvendigt at tage hånd om de relevante bekymringer og konsekvenser vedrørende bl.a. beskæftigelsesformer og beskæftigelsesmæssig status, der følger af en sådan omstilling, særlig for så vidt angår unge med færre muligheder, som kan være lavtuddannede. I den forbindelse er der behov for i højere grad at informere og øge bevidstheden blandt unge om konsekvenserne af forskellige beskæftigelsesformer og forskellig beskæftigelsesmæssig status.

⁴ Den europæiske søjle for sociale rettigheder, kapitel I, princip 4 (Aktiv beskæftigelsesstøtte) https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_da. Den europæiske søjle for sociale rettigheder blev undertegnet i fællesskab af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017 på det sociale topmøde om fair job og vækst i Göteborg, Sverige.

11. Unge europæere mener, at beskæftigelse bør være en af EU's tre vigtigste prioriteter og også et af de områder, hvor EU skal gøre en indsats for at tilskynde unge til at udtrykke deres solidaritet⁵. Dette vidner om, at unge har tilbøjelighed til at anlægge en menneskecentreret tilgang til deres fremtidige arbejdsliv.
12. De første job bør skabe forudsætningerne for en berigende karriere, der fremmer opadgående social mobilitet, særlig for unge med færre muligheder, herunder unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er). I tråd med 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, navnlig mål nr. 8 for bæredygtig udvikling, og ungdomsmål nr. 7 skal anstændigt arbejde behandles som et legitimt ønske hos unge, allerede fra deres første lønnede erhvervserfaring.
13. Unge, der forlader skolen tidligt, og lavtuddannede unge forventes at forblive sårbare i forbindelse med fremtidens arbejde, hvor lønforskellene mellem lavtuddannede og mellem-til-højtuddannede i arbejdsstyrken kan forventes at vokse og dermed potentielt skabe udfordringer med fattigdom blandt personer i arbejde. Selv om antallet af NEET'er er faldende⁶, er de stadig yderst sårbare og vil fortsat blive støttet gennem ungdomsgarantien⁷. For dem, som falder gennem nettet, bør opkvalificeringsforløb⁸ tilbyde yderligere muligheder for at styrke de grundlæggende færdigheder og gøre fremskridt hen imod de kvalifikationer, som arbejdsmarkedet efterspørger.
14. Sikring af gnidningsfri overgange fra skole til arbejdsliv og fra et job til et andet kombineret med fremme af beskæftigelse for unge, herunder mindske af perioder med arbejdsløshed, er afgørende for at undgå, at det får belastende konsekvenser for de unges arbejdsliv⁹.

⁵ Flash Eurobarometer 455 om europæiske unge (2018), undersøgelse gennemført af "TNS Political & Social" efter anmodning fra Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur.

⁶ Andelen af NEET'er blandt 15-29-årige er faldet fra det højeste niveau nogensinde på 15,9 % i 2012 til 13,4 % i 2017 ifølge Eurostat (Sustainable Development in the European Union: Eurostat 2018 Monitoring report on progress towards the SDG's in an EU context).

⁷ Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1).

⁸ Rådets henstilling af 19. december 2016 om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne (EUT C 484 af 24.12.2016, s. 1).

⁹ Eurofound (2017), Long-term unemployed youth: Characteristics and policy responses, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg.

15. Der bør lægges større vægt på værdier og politikker, der fremmer arbejde, som forbedrer unges egen livskvalitet, men også på meningsfuld vis bidrager til den generelle trivsel i det sociale og fysiske miljø, som de lever i. I denne forbindelse bør bæredygtig udvikling understøtte tilgangene til fremtidens arbejde.
16. Der er et konstant behov for at fremme lige adgang til kvalitetsjob for alle unge i fremtiden og træffe foranstaltninger over for alle former for stereotyper, der i dag påvirker børns jobforventninger og begrænser adgangen til bestemte job og samtidig fastholder forskelsbehandling og ulighed på uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet.
17. Ud over at udvikle færdigheder og kompetencer har ungdomsarbejde en positiv indvirkning på unges liv, navnlig unge med færre muligheder, herunder når der er tale om psykiske eller følelsesmæssige problemer forbundet med arbejdsløshed eller nederlag i jobsøgningsprocessen.

*OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL I OVERENSSTEMMELSE MED
NÆRHEDSPRINCIPPET OG PÅ DE PASSENDE NIVEAUER*

18. at være særligt opmærksomme på unge, der risikerer at blive marginaliseret eller udsat for forskelsbehandling på grund af deres etniske oprindelse, køn, seksuelle orientering, handicap, religion, tro eller politiske overbevisning, for at sikre inklusion af alle unge på arbejdsmarkedet i fremtiden;
19. at støtte den fulde gennemførelse af henstillingen om ungdomsgarantien under hensyntagen til nationale forhold, politikker og foranstaltninger efter behov;
20. om nødvendigt at fremme og prioritere reformer af både de formelle og ikkeformelle uddannelsessektorer med fokus på udvikling og validering af de nøglekompetencer, som unge erhverver i forskellige læringssammenhænge, det være sig i forbindelse med uddannelse, frivilligt arbejde, praktikophold eller job, med henblik på at lette matchningen af disse kompetencer med arbejdsmarkedet og efterspørgslen efter arbejdskraft i fremtiden;

21. at styrke samarbejdet med det overordnede mål at sikre retten til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet for alle børn og unge, særlig med henblik på at mindske skolefrafald og øge mulighederne for lige adgang til uddannelse og arbejde for alle unge, herunder for unge, der ledsager deres familier i forbindelse med flytning til en anden EU-medlemsstat i arbejdsøjemed¹⁰;
22. at give rigelig plads til beskæftigelsesrelaterede emner under høringer af unge inden for eller uden for rammerne af EU's ungdomsdialoger med henblik på bedre at forstå unges bekymringer, interesser, forventninger og evner. Det er ligeledes vigtigt at gøre resultaterne af sådanne høringer tilgængelige for unge, beslutningstagere og arbejdsgivere for at sikre opfølgning;
23. at fremme unges iværksætterkultur med fokus på bl.a. iværksætteruddannelse, vejledning, mentorordninger eller coaching for unge og, hvor det er hensigtsmæssigt, relevante aktiviteter inden for ungdomsarbejde. Socialt og inkluderende iværksætteri anses også for et bæredygtigt alternativ, der kan sikre beskæftigelse til og af unge og dermed fremme solidaritetsaktiviteter;
24. at fremme brugen af de ressourcer, der stilles til rådighed under Den Europæiske Socialfond, EU-programmet for beskæftigelse og social innovation, ungdomsbekæftigelsesinitiativet, Erasmus+ eller Det Europæiske Solidaritetskorp og deres efterfølgende programmer, og, hvor det er relevant i denne sammenhæng, at tilbyde vejledning til mulige støttemodtagere om, hvordan de kan gøre brug af synergier og komplementaritet mellem disse programmer;
25. hvor det er relevant, at gøre brug af EU's ungdomspolitiske instrumenter såsom Youth Wiki eller de fremtidige nationale aktivitetsplanlæggere og gensidige læringsaktiviteter til udveksling af god praksis med det formål at udvikle konkrete politiske løsninger med henblik på unges fremtidige overgang til arbejdslivet;

¹⁰ Den europæiske søjle for sociale rettigheder, kapitel I, princip 1 (Uddannelse og livslang læring) (jf. fodnote 4).

26. at støtte ungdomsorganisationer og andre relevante aktører i at forberede unge på effektivt at deltage i ungdomsdialoger og drage fordel af ungdomsarbejde;
27. fortsat at støtte unge i tilfælde, hvor arbejdsløshed, jobforventninger eller erhvervsmæssige/uddannelsesmæssige valg kan gøre dem til mål for generationsstereotyper;
28. at fremme en tværsektoriel politisk tilgang til behandlingen af spørgsmål om ungdomsbeskæftigelse, både på nationalt og europæisk plan og inden for rammerne af samarbejdet mellem medlemsstaterne;
29. i lyset af de nationale forhold at forbedre unges adgang til social beskyttelse ved, hvor det er nødvendigt, at styrke de sociale beskyttelsessystemers evne til at tilpasse sig unges reelle beskæftigelsesmæssige udsigter, under hensyntagen til behovene hos unge, der ikke er i beskæftigelse;

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL

30. at bygge videre på de positive erfaringer med Europass¹¹ og Youthpass¹², der identificerer og formidler de enkelte personers færdigheder, kompetencer og kvalifikationer, med henblik på at nå ud til flere unge europæere, navnlig unge med færre muligheder, for at hjælpe dem med at præsentere deres færdigheder og kompetencer og finde relevante job;
31. at tilbyde vejledning til nationale forvaltningsstrukturer i at øge mulige støttemodtageres bevidsthed om, hvordan de kan gøre brug af synergier og komplementaritet, i forbindelse med fremme af EU's finansieringsmuligheder for unge;
32. at prioritere indførelsen af systemer, der støtter princip 1 i den europæiske søjle for sociale rettigheder, som lyder: "*Alle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og foretage vellykkede overgange til arbejdsmarkedet*"¹³;

¹¹ <https://europass.cedefop.europa.eu/>.

¹² <https://www.youthpass.eu/da/>.

¹³ Jf. fodnote 10.

33. at fortsætte med at udføre mere kvalitativ, kvantitativ og evidensbaseret forskning på grundlag af kønsopdelte data om social mobilitet mellem og inden for generationerne med særligt fokus på unge samt mere kvalitativ forskning om unges holdninger og bekymringer med hensyn til overgangen til beskæftigelse med det formål at støtte effektiviteten af EU's ungdomspolitikker vedrørende beskæftigelsesspørgsmål;
34. at tilrettelægge gensidige læringsaktiviteter eller -arrangementer med repræsentanter for ungdomssektoren, fagforeninger, erhvervsorganisationer og regeringer for ud fra et tværsektorielt perspektiv, herunder ungdomspolitik, at tage fat på de udfordringer og muligheder, som fremtidens arbejde vil medføre for unge europæere;
35. at bruge alle relevante EU-instrumenter, herunder EU-ungdomskoordinatoren, når det drejer sig om de tendenser, der påvirker arbejdets art, med henblik på at integrere et ungdomsperspektiv i den tværsektorielle politikudformning på EU-plan og tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne;

OPFORDRER EU'S UNGDOMSSEKTOR¹⁴ TIL

36. at anlægge en aktiv tilgang, der sikrer, at unge er repræsenteret og deltager på effektiv vis i EU's ungdomsdialoger og den sociale dialog, både på EU-plan, medlemsstatsplan og subnationalt plan, og derved fremme et solidt samarbejde med offentlige myndigheder og sociale og økonomiske partnere om aspekter, der vedrører unges arbejdsliv;

¹⁴ Ved "EU's ungdomssektor" forstås almindeligvis alle organisationer, ungdomsarbejdere, akademikere, medlemmer af ungdomscivilsamfundet eller andre eksperter involveret i udvikling af ungdomspolitik, som udfører ungdomsrelevante aktiviteter og projekter i EU.

37. at bidrage til indsatsen for at øge unge arbejdstageres bevidsthed om deres rettigheder og ansvar, herunder hvad angår chikane på arbejdspladsen og alle former for forskelsbehandling, med henblik på at beskytte deres uddannelsesaktiviteter inden for rammerne af kravene på arbejdsmarkedet;
 38. at tage hensyn til viden om arbejdsmarkedet og færdigheder og kompetencer for konstant at forbedre ungdomsarbejdets metoder med henblik på at øge dets effektivitet som et redskab til kompetenceudvikling af unge;
 39. at fremme aktiviteter inden for ungdomsarbejde blandt alle unge, herunder unge, der risikerer at blive marginaliseret på arbejdsmarkedet som følge af fattigdom og social udstødelse;
 40. at indgå i dialog med relevante interessenter med henblik på at etablere partnerskaber på nationalt plan og dermed bidrage til ungdomsgarantiens gennemførelse;
 41. at gøre brug af de muligheder, der findes på EU-plan og nationalt, regionalt og lokalt plan, for at øge kvaliteten af de muligheder, som ungdomsarbejde giver unge for at få adgang til beskæftigelse.
-

I forbindelse med vedtagelsen af disse konklusioner minder Rådet navnlig om følgende resolution, konklusioner og henstillinger:

1. Rådets henstilling om oprettelsen af en ungdomsgaranti¹⁵
2. Rådets resolution om rammerne for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet – EU-strategien for unge 2019-2027¹⁶
3. Rådets konklusioner om unges rolle i tacklingen af de demografiske udfordringer i Den Europæiske Union¹⁷
4. Rådets konklusioner om fremtidens arbejde: en livscyklustilgang¹⁸
5. Rådets konklusioner om fremtidens arbejde: Hvordan gøres det nemt (e-Easy)¹⁹
6. Rådets konklusioner om ungdomsarbejdets rolle i at støtte unges udvikling af grundlæggende livsfærdigheder, der letter deres vellykkede overgang til voksenlivet, et aktivt medborgerskab og arbejdslivet²⁰
7. Rådets konklusioner om intelligent ungdomsarbejde²¹
8. Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring²²
9. Rådets henstilling om sporing af færdiguddannede²³
10. Rådets henstilling om validering af ikkeformel og uformel læring²⁴
11. Rådets konklusioner om at arbejde hen imod en vision om et europæisk uddannelsesområde²⁵
12. Rådets henstilling om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige²⁶
13. Rådets konklusioner om fremme af unges iværksætterkultur for at sikre social inklusion af unge²⁷

¹⁵ EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1.

¹⁶ EUT C 456 af 18.12.2018, s. 1.

¹⁷ EUT C 196 af 8.6.2018, s. 16.

¹⁸ Dok. 10134/18.

¹⁹ Dok. 15506/17.

²⁰ EUT C 189 af 15.6.2017, s. 30.

²¹ EUT C 418 af 7.12.2017, s. 2.

²² EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1.

²³ EUT C 423 af 9.12.2017, s. 1.

²⁴ EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.

²⁵ EUT C 195 af 7.6.2018, s. 7.

²⁶ Dok. 15394/1/18 REV 1.

²⁷ EUT C 183 af 14.6.2014, s. 18.